

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Vojna na zapadu sedaj in leta 1914

Prodor Nemcev do Rokav- skega preliva

V našem zadnjem vojnem poročilu smo beležili prizadevanje nemških motoriziranih oddelkov, da bi dosegli Rokavski preliv med Francijo ter Anglijo in bi bila s tem prodorom odrezana francoska armada od angleških in belgijskih čet, katere držijo fronto v Belgiji. Nemcem je 21. maja resnično uspelo, da so dosegli ta cilj z zavzetjem Arrasa in Amiens in z dosego obmorskega cilja mesta Abbeville ob ustju reke Somme.

Zakaj je bil nemški četam mogoč pohod do morja?

Deveta francoska armada, ki je štela 3—4 divizije pehote in eno oklopno divizijo, bi naj bila držala črto La Fere-St. Quentin-Peronne-Cambrai-Vallenciennes. Nemci so to francosko armado razbili. Nato so podaljšali nemški oddelki svoj vdor v obliki klina od St. Quentina na Amiens-Arras in do Abbeville ob morju. Na jugu na fronti La Fere-Rethel-Sedan so se bili 21. maja tudi srditi boji, a ti so bili le bolj postranskega pomena, da bi pritegnili čim več francoskih sil nase.

Novo vprašanje

Koj po posrečenem prodoru do morja je nastalo novo vprašanje: Kakšna bo usoda zavezniške vojske v Belgiji? Po zapadni Belgiji se gibajoča zavezniška armada, katero tvorijo jedro belgijske vojske, angleški pomožni kor in nekaj brzih divizij Francozov, je bila po doseženem nemškem uspehu odrezana od francoske armade v severni Franciji. Naloga zavezniške enomilijonske armade bi bila, da okrene svojo fronto proti klinastemu nemškemu prodoru. Od rešitve tega vprašanja je odvisna usoda zavezniških sil na dešnem boku nemškega prodornega klina. Ako bi pa zavezniški vojski v zapadni Belgiji in Flandriji ne uspelo, da spremeni fronto, potem ji ne preostane drugega, kakor najhitrejše vkrcanje v severnofrancoskih in belgijskih pristaniščih. Vkrčavanje bi pa morali zaščititi Angleži z močnimi zračnimi in pomorskimi silami pred nemškimi bombniki ter podmornicami.

Nemški napadi z motocikli

V najnovjšem času so se začeli Nemci posluževati pri probojnih poskusih motociklov. V prvih črtah je na delu okrog 60.000 nemških motociklistov. Motociklisti se zaženejo po vseh potih, ki nudijo količkaj izgleda za prehod, z največjo brzino in skušajo povzročiti zmešnjave med francosko vojsko. Motociklistični oddelki so oboroženi samo s strojnimi in drugim manjšim orožjem. Vojaški strokovnjaki ne pripisujejo motociklistom posebnega in odločilnega pomena. Kljub lahkom oboroženju pa je ravno nemškim motociklistom uspel zadnji prodor pri Amiensu in Arrasu. Poslednje mesto so zavezniške čete zopet osvojile že čez 24 ur.

Vrhovni poveljnik zavezniške vojske na francoskem bojišču Weygand

Mnenje vrhovnega zavezniškega poveljnika

Novi vrhovni poveljnik zavezniških čet maršal Weygand je 22. maja ob zori z letalom odpotoval v zapadno Belgijo, kjer se je sestel z glavnimi poveljniki angleško-belgijske enomilijonske armade, o kateri trdijo Nemci, da je v škripcih. Weygandov posvet je trajal več ur, nakar se je vrnil maršal zopet v Pariz. V Parizu je g. Weygand po pregledu frontnega položaja podal francoskemu ministrskemu predsedniku Reynaudu izjavo, ki je polna zaupanja v zmago zavezniškega orožja. G. Reynaud je rekel: »Vrhovni poveljnik vojske mi je sporočil, da ima popolno zaupanje glede položaja pod pogojem, če bo storil vsakdo svojo dolžnost z največjo vztrajnostjo. Civilno prebivalstvo se ne sme pustiti prestrašiti zaradi pojavljanja sovražnih mehaniziranih kolon, ki so prevzele vlogo konjenice v prejšnjih časih. Prebivalstvo naj ostane na svojih mestih in naj nadaljuje delo. Popušča- nje dela slabi državo. Ponavljam še enkrat: Če vzdržimo en mesec — in vzdržati moramo — bomo imeli tri četrtine poti do zmage za seboj!«

Kljub prvemu velikemu uspehu Weyganda za zaveznike še vedno resen položaj

Prvi veliki uspeh novega zavezniškega vrhovnega poveljnika Weyganda je ta, da je znal uvesti v kratkem času red v zmedeni položaj v francoski vojski po proboju Dala- derjeve črte in po prodoru nemških napadalnih oklopnih divizij proti Rokavskemu preli- vu. Že zadnji petek je pričakoval svet dale- kosežno odločitev v poteku srditih bojev v trikotu Arras-Amiens-Cambrai. Položaj na tem nevarnem mestu je že tako daleč, da bo- do poskušali zavezniki z vsemi silami preseka- ti kakih 40 km široki najožji del nemškega

vdornega klina med Cambraiom in Amiensom. Vendar pa niso bile priprave za odločilno bit- ko še za ta dan končane. Sigurno se priprav- lja v tem trikotu udar, ki bo odločil tudi o usodi zavezniške vojske v severni Belgiji, po- krajini Artois in francoski Flandriji. Vsak trenutek lahko prične v tem predelu nemška ofenziva proti jugu ali pa tudi razbremenilna francoska protiofenziva za rešitev zavezniške vojske v Belgiji in nemškega obroča, ki se vedno bolj zožuje po zasedbi obmorskega me- sta Boulogne, obkolitvi važnega pristanišča Calais, zavzetju mesta Gent v severni Belgiji in po prekoračenju reke Lys.

Italijanska napoved o nemškem napadu na Anglijo

Iz Italije so se raznesle vesti, da pripravlja Nemčija v kratkem neposredni napad na An- glijo. Ta naval bi naj pričel, kakor hitro bi bile prisiljene k predaji zavezniške čete v Belgiji in severnovzhodni Franciji, ki so ob- koljene od Nemcev. Ni pa izključeno, da se spuste Nemci nad Anglijo ne glede na vojni položaj v Belgiji. Dejstvo je, da pripravljajo Nemci veliko armado na svojih, danskih in celo norveških obalah, ki se lahko vsak čas vkrcna na letala in ladje. Nemški načrt za na- pad na Anglijo je pripravljen zelo temeljito in z zanesljivimi sredstvi. Italijanska poro- čila trdijo tudi, da se bo poslužila Nemčija proti Angležem novega orožja, katero bo povzročilo največje presenečenje.

Angleži se pripravljajo na obrambo

Prpriave za obrambo proti verjetnemu nem- škemu vpadu so v vsej Angliji v polnem teku. Bile so tudi izvršene važne spremembe v vr- hovnem vodstvu armade. Novi šef celotnega generalnega štaba je sir John Deal, dosedanji šef general Ironside je imenovan za poveljni- ka angleške armade, ki ima nalogo očuvati Anglijo samo pred napadi. General sir Kirk je bil upokojen. Odrejena je izpraznitev vse južne Anglije. Nešteto vlakov prevažajo šolske otroke in prebivalstvo proti severu.

Dočim so se vršile zadnje nedelje po vseh cerkvah angleškega svetovnega vladarstva molitve za zmago, je prvič to nedeljo delala vsa industrija. Delovne ure so se pomnožile od 48 na 55 na teden in uvedeno je sedem- dneвно tedensko delo. Samo v London vozi nove obveznike dela po novem zakonu o iz- rednih pooblastilih 147 izrednih vlakov vsak dan. Zadnje nedelje je letalska industrija pre- vzela 3000 delavcev iz železniške službe. Šte- vilno delavstva se je samo v teku nedelje v Londonu dvignilo za več desetstisoč. V soboto, 25. maja, je vstopilo v vojsko novih 320.000 vojakov, starih 27 let. Na nabor pa se je ja- vilo novih dva milijona mož.

Nov položaj v Sredozemlju na vidiku

V zvezi z napovedjo nemškega vpada v Anglijo se pripravlja tudi nov položaj na Sre- dozemlju.

Italijanske napovedi

Italijanski prestolonaslednik Umberto je kot inspektor pehote naslovil na vojake povelje, v katerem jih poziva, naj bodo pripravljene, kajti italijanska pehota bo imela v kratkem priliko dokazati svetu, kaj zmore.

Italijanski zunanji minister grof Ciano, ki se je vrnil iz Albanije, je ob priliki inspekcije hotel imeti na delavce nagovor, v katerem je poudaril, da bodo imeli priliko izvršiti še večja dela kakor doslej z lopato. Delavci so nardušeno odgovarjali: »S puško!«

Mussolini je sprejel zadnje nedeljo pet volilnih šefov armade ter za njimi ravnatelj težke industrije za proizvodnjo topov.

Županstva vseh italijanskih mest so prejela navodila, da store vse ukrepe, ki bi bili potrebni v vojnem stanju, kar se tiče protiletalske obrambe.

Zavezniki in njih prijatelji pripravljene na Sredozemlju

Zaradi vojnega razpoloženja Italije je na področju vsega Egipta zaukazana stroga pripravljenost. Zahodni predeli Egipta, ki mejijo na italijansko Libijo, so bili razglašeni za vojni področje. Celokupna angleško-egiptska voj-

na sila je krenila iz svojih garnizij in vojašnic ter tabori na prostem v šotirih, zlasti ob zahodnih puščavskih predelih. Zatemnitev mest, ki je doslej veljala samo za severni Egipt, je bila raztegnjena 26. maja na vso državo. Egiptski vojni minister je v zvezi z vojnimi pripravami izjavil, da zaupa v sijajno oboroženost angleško-egiptske armade, v nezlomljivi duh vojakov ter lahko mirno izjavi, da je Egipt pripravljen do zadnjega moža. Storjeni so bili tudi vsi ukrepi, potrebni za pobijanje delovanja pete kolone, in so morali vsi tuji izročiti orožje. V vsakem, pa tudi najmanjšem kraju je bila organizirana krajevna obramba proti padalcem. Zastrazeni so vsi mostovi, javna poslopja ter prometne naprave. Vse je pripravljeno za odbitek napada. Edino, kar v Egiptu še nosi pečat miru, so večne peramide. Enaki obrambni ukrepi so bili storjeni s strani angleške in francoske armade v Siriji, Palestini ter globoko doli do osrednje Afrike, v Kenji, Ugandi ter severni in južni Rodeziji. Prav tako so bili storjeni vsi vojni ukrepi na drugi strani Libije, v francoskem Tunisu, Maroku ter globoko doli do Sahare.

spustila I. nemška armada pod poveljstvom von Glucka v smeri proti belgijski prestolnici Bruselj, II. armada z generalom Bülowom na čelu je šla preko Liegea, III. armada von Hausena je drla k Dinantu, IV. pod vojvodom Albrechtom Württembergskim preko Sedana in V. pod pruskim prestolonaslednikom preko Longvyja v Francijo. Trdnjava Maubeuge, zbirališče angleških rezerv, je bila obkoljena, prav tako Longvy. Dne 26. avgusta je bila dosežena črta od Cambraija do južnih Vogezov.

Protisunek Francozov iz Nancyja v Lotaringijo je vzdržala nemška vojska pod poveljstvom bavarskega prestolonaslednika Rupprehta, onega iz Belfora v Alzacijo pa čete generala von Heeringena. Nemška vojska se je razlila po hudih bojih v notranjosti, angleški pomožni zbor, ki je hitel Francozom na pomoč, se je po spopadu pri Maubeuge 26. in 27. avgusta ter pri St. Quentinu dne 28. avgusta moral umakniti.

Položaj za zaveznike je bil že tako nevaren, da se je preselila francoska vlada dne 3. septembra iz Pariza v Bordeaux. Francoska armada se je umikala neprestano pred nemško napadalno premočjo. Konjenica nemškega generala von Glucka se je približala 4. septembra Parizu na 50 km.

Nemška fronta se je raztegnila od Amiensa mimo Meauxa, Crecyja, Vitryja ter v loku k Verdunu. Trdnjava Maubeuge je padla dne 7. septembra.

Pomenljiv izrek francoskega maršala Focha

V dneh, ko je bilo nemško vrhovno vodstvo prepričano, da mora pasti v najkrajšem času Pariz, je izrekel francoski in že rajni maršal Foch tele pomenljive besede o silovitosti in zmagovitosti nemških navalov: »Če vržete velik kamen sredi barja, se pojavi okrog njega ogromen val. Drugi že ni več tako močan, tretji je rahel, nadaljnji komaj zaznaven. Tako je tudi z ofenzivo.«

Zmagoviti zavezniški protisunek

Francoski maršali in generali pa so bili na delu v vsej naglici za protisunek v trenutkih, ko bi se zmagovito valovanje nemških napadalnih sunkov vsaj nekoliko poleglo.

Med odličnimi veččaki, ki so pripravili francosko protiofenzivo, je bil sedanji vrhovni poveljnik zavezniških obrambnih sil maršal Weygand.

Prišlo je 5. septembra ob reki Marni do odločilne bitke, ki je trajala z vso silovitostjo do 12. septembra. Ta francoski protitudarec je bil zmagovit za zaveznike, Pariz je bil rešen, fronta se je pomaknila daleč nazaj in se pozneje ni več toliko približala francoskemu prestolnemu mestu.

Pred spoprijemom glavnih sil obeh taborov

Težišče vsake ofenzive je, da uspe v glavnem le spočetka, ko je proborna sila čet sveža ter na višku. Nemško vrhovno poveljstvo se je pri tej ofenzivi poslužilo izkušenj iz Poljske in od drugod s ciljem kolikor mogoče nagle in odločilne zmage. Nemški sunki so se razlili v kraje, ki so bili tudi med svetovno vojno pozorišče najljutejših ter odločilnih bojev. Globoki klini nemških motoriziranih divizij, ki so se kakor pahljača spustili v francosko ozemlje, so s posameznimi oddelki dosegli dve važni železniški križišči, eno pri Laonu, tik pred zgodovinskim bojiščem iz svetovne vojne, Chemin de Dammes, drugo pri Amiensu, kjer se tok ofenzive razliva k morju.

Na vsem velikem prostoru nemškega »žepa« v Franciji so pa vmes postojanke, kjer se na vrzeli med prednjimi motoriziranimi oddelki in nemško prodirajočo pehoto še vedno drže velike zavezniške sile. Frontni potek je nejasen, prednje udarne sile premešane, da bo končni pregled ofenzivnega učinka mogoče šele, ko se bodo po preosnovanjih spoprijele glavne sile obeh taborov.

Vojni dogodki danes in v svetovni vojni

Vojni dogodki danes in med svetovno vojno so si na zapadu v marsičem slični. V boljše razumevanje za zaveznike danes resnega položaja na zapadnih bojiščih hočemo čitateljem — posebno starejšim — osvežiti spomin na vojni položaj v istih krajih na zapadu v svetovni vojni.

Velika nemška ofenziva leta 1914

V poletju 1914 se je odločila Viljemova Nemčija za silovit napad na zapadu in za obrambni način bojevanja napram Rusiji.

Nemci so postavili za veliko ofenzivo in za vdor v nevtrarno Belgijo pet armad. Vpad se je izvršil, kakor tudi tokrat, pri močni belgijski trdnjavi Liege, koje utrjene pasove je razbila najtežja nemška artilerija od 5. do 7. avgusta. Po zavzetju lieških vrat se je

Vse, kar zahteva interes države!

Na svetu se vse spreminja, tudi način vojskovanja. Nekdaj je bila vojna po večini omejena na bojišče, kjer sta merili svojo moč sovražni vojski ter se borili za zmago. Danes pa je meja med fronto in zaledjem zabrisana. Danes je vsak najmanjši kot v državi izpostavljen nevarnosti napada. Tako postaja vsa država fronta in vsi državljani branilci domovine, četudi ne nosijo vojaške uniforme. Zavest o tem, da je v sedanjem času vsak državljan poklican, da sodeluje pri zavarovanju državne varnosti in neodvisnosti, mora prodreti do zadnje bajte v naši domovini in prešiniti vsakega člana našega naroda. Vsak mora svoje zasebne interese podrediti najvišjim interesom skupnosti. Sloga, red in disciplina, ki so bistven pogoj za zmago na fronti, mora vladati tudi na fronti ljudstva v zaledju. Le tako more narod dati iz sebe najhujši odpor in največjo silo, ki je v sedanjih časih potrebna. Fronta ljudstva v zaledju mora biti urejena, močna in zvesta. Smeli bi to fronto imenovati — da se poslužimo najnovejšega izraza — četrto kolono (prve tri tvorijo vojske: 1. na kopnem, 2. na morju in 3. v zraku). Ta četrta kolona (fronta ljudstva) je tudi poklicana, da skrbno pazi na morebitno zbiranje in delovanje zloglasne pete kolone, ki jo tvorijo špijoni in tujci, ki se trudijo v zvezi z domačimi izdajalci ustvariti sovražne postojanke v državi.

Naša država je nevtralna ter bo tudi, v kolikor je to odvisno od njene volje, v bodoče ostala nevtralna. Naša vlada skrbno pazi na to, da nas ne bi kdo zapletel v vojno. Nočemo se mešati v spore velikih, ker menimo, da imajo veliki dovolj moči in sredstev, da sami sebe lahko branijo in ohranijo. Odločilni činitelji Jugoslavije samo želijo, da ne postane naša država bojišče in ljudstvo Jugoslavije žrtev kakega napada. V dobi modernega tehničnega napredka pa je nevtralnost teže ohraniti kot kdaj prej. Nekdaj je za nevtralnost zadostovala nepristranska službena politika in nebriga ljudstva. Danes je nevtralnost pritegnila v svoje območje vse pojave javnega mnenja in razpoloženja. Danes je samo še dovoljeno misliti, kar kdo hoče, dati svoji misli tudi zunanje izraza, ni dovoljeno. Vojskujoče se države so vedno bolj občutljive za javne manifestacije mnenja in razpoloženja. Državna oblast ima zato dolžnost, da ohrani nevtralnost tudi na tem področju, kar ni lahko spricho živahne propagande, ki jo vršijo vojskujoče se države z radijem, letaki, knji-

žicami in govoricami. Zato je morala naša vlada izdati stroge ukrepe, da se zavaruje in ohrani naša nevtralnost v vsakem pogledu.

Brambna moč države je v veliki meri odvisna od njenega gospodarstva, ki je v tesni zvezi z narodno obrambo in socialnim redom. Zato je naša vlada izdala posebno uredbo o obrambnem gospodarstvu, ki ga bo vodil državni upravni aparat v zvezi s posebnim odborom gospod. strokovnjakov. Posebna uredba pa je naperjena proti tistim »gospodarskim« ljudem, ki hočejo sedanje razmere izkoristiti v lahko lastno obogateno. Kakor se po končani bitki na bojišču pojavijo hijene, da se lotijo mrtvih trupel padlih vojakov, tako se med vojno pojavijo med ljudstvom hijene v

obliki špekulantov, verižnikov in navijalcev. Ti hočejo ljudstvu izpiti živo kri ter ga oguliti do kože. Uredba predvideva zoper take ljudske pijavke stroge kazni: konfinacijo, prisilno delo in kazni, ki jo izreče kazensko sodišče. Naj bi se zoper te ljudske in državne škodljivce postopalo z brezobzirno doslednostjo in največjo strogostjo! — Vsakdo naj se zaveda svojih dolžnosti do svojega bližnjega in vsega naroda. Vsak pa, ki bi skušal delovati zoper blagor ljudstva in države, naj preizkusi vso strogost zakona. Ni nobenega razloga za malodušnost, zato ji tudi med nami ni mesta. Vsak naj stori vse svoje dolžnosti do naroda in države. S tem bo tudi najbolj koristil sebi in svojemu ljudstvu.

Po Jugoslaviji

Občinske volitve na Hrvaškem

Na trojiško nedeljo, 19. maja, so bile v banovini Hrvatski občinske volitve, ki se niso vršile v največjih mestnih občinah. Za te volitve je bil izdan nov volilni red, ki je določal javno glasovanje. Vodstvo Hrvatske seljačke stranke je te volitve proglasilo kot nepolitične, usmerjene v gospodarsko in socialno smer. Dejansko pa ni bilo mogoče kakor pri nobenih, tako tudi ne pri občinskih volitvah izključiti politiko. Ta se je uveljavila kakor pri postavljanju kandidatnih list, tako tudi zlasti pri glasovanju. V hrvatskih občinah je povsod zmagala HSS. Mnogo je bilo takšnih občin, kjer sploh ni bilo nobene druge kandidatne liste kot edino lista HSS. V teh občinah kajpada udeležba pri glasovanju ni bila velika. V mešanih občinah, to je v tistih, kjer prebivajo Hrvati in Srbi, je bila postavljena skupna lista HSS in SDS (Samostojne demokratske stranke), poimenovana lista KDK (Kmečko-demokratske koalicije). V čisto ali po večini srbskih občinah sta si bili nasprotni listi SDS in JRZ. Poslednja lista je v srbskih občinah dosegla velike uspehe. — Uradno ugotovljen izid občinskih volitev je naslednji: Volitve so se vršile v 625 občinah. Večino mandatov v teh občinah so dobile: HSS v 425 občinah, KDK v 116 občinah, SDS v 27 občinah, JRZ v 20 občinah, HSS in muslimani v 4 občinah, HSS in Nemci v 1 občini, KDK z raznimi skupinami v 1 občini, SDS z drugimi srbskimi strankami v 1

občini, JRZ in zemljoradniki v 1 občini, skupna srbska lista v 8 občinah, izvenstrankarska srbska lista v 18 občinah, muslimani v 2 občinah, izvenstrankarske meščanske liste v 2 občinah, neodvisne (večinoma pristaši HSS) v 2 občinah, levičarska v 1 občini, zemljoradniki v 1 občini, Nemci v 3 občinah, razne liste v 2 občinah.

Boj proti jetiki še ne bo končan, ko bo sedanja krvava vojna prenehala ter se spremenila v mir. Jetika je še vedno bolezen, ki zahteva največ smrtnih žrtev med našim ljudstvom, osobito med doraščajočo mladino. Jetika je še zmiraj ena izmed najnevarnejših ljudskih kug, ki neusmiljeno kosi med vrstami našega naroda. Borbo proti jetiki vodi v naši domovini že 10 let Protituberkulozna zveza ter jo bo vodila naprej. Storila je že izredno mnogo za to, da bi se boj proti jetiki razširil. Obenem je vztrajno opozarjala našo javnost na to, da naj čim bolj podpre tiste nesrečneže, ki so postali žrtev jetike ter si skušajo z vsemi sredstvi rešiti življenje in pridobiti zdravje. Pretekli teden je bil protituberkulozni teden. Letošnjemu protituberkuloznemu tednu je zveza postavila vrhovno geslo: »Noben jetični bolnik ne sme ostati brez bolniške postelje!« S tem je bila vsa naša javnost opozorjena na to, da ne zadostuje samo običajno ugotavljanje jetike kot najnevarnejše morilke in tudi ne sočustvovanje z resrečnimi žrtvami te bolezni, marveč je potrebna denarna pomoč siromašnim bolni-

Ptica — vlomilka. V nekem vestfalskem kraju so v neki hiši ugotovili, da si je bila neka žolna poiskala dohod v stanovanje. Z vztrajnim delom je ptica s kljunom predrla enega izmed okenskih okvirov in skozi to luknjo je potem lahko uhajala v stanovanje. Zdi se, da je ptica, ki je drugače tako plašna, zavoljo pomanjkanja hrane v tej zimi postala na tako nenavaden način vlomilka.

Proti nepotrebnemu razsipavanju blaga. Da bi preprečile nepotrebno razsipavanje z blagom, so nemške oblasti za oblačilno industrijo izdale odredbo, ki dovoljuje za bodočnost samo šest oblik ovratnic. Za vsako obliko so določile največjo možno dolžino in širino. Tako sme meriti dolga ovratnica

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

*

21

»Ne. To naj storijo prebivalci sami. Vsi trije se naj zvečer javijo pri predsedniku vaškega sovjeta, ki ga bom imenoval. Konjenica bo sedaj obkolila vas, jaz pa bom šel v Balto, da vse uredim. Talci bodo jutri zjutraj ustreljeni.«

Fedorja se je polasčala slabost, a zatrj jo je. Resno je pogledal Klavsa in rekel:

»Ti si gospodar! Vse se bo izvršilo, kakor ukazuješ.«

»Ne! Jaz nisem gospodar!« je osorno odvrnil komisar. »Pri boljševikih ni gospodarjev, temveč so ljudje med seboj tesno povezani, da se tako zajamči zmaga svetovne revolucije.«

»Te zmage ne boste dočakali!« je smehljaje odgovoril Fedor.

»Zakaj ne?«

»Ker se bo pred teboj in tvojimi vedno dvigala neka sila, ki je ne boste mogli premagati.«

»Kaka sila?«

»Sila križa!«

»Ha, ha, križ!« se je zasmejal Klavs.

»Da, križ, ob katerem se je do sedaj zlomilo vsako trinoštvo in se bo zlomilo prej ali slej tudi vaše, čeprav ga stražijo bajoneti, strojnice in topovi.«

»Nehaj!« je nestrpno zamahnil z roko komisar. »In pojdi, drugače se bom premislil in preklical svoje prejšnje besede, če boš še dalje čvekaril o teh dvatisočletnih vesaljih, ki smo jih mi, brezbožniki, zrušili.«

Fedorja niso preplašile bratove besede. Ognjevito je rekel:

»Varaš se, Klavs! Križa niste zrušili. Lesena in kamenita znamenja ste sicer uničili, toda v naših srcih križ živi in bo živel do zadnjega diha. On mi bo dal jutri zjutraj moč, da bom mirno, junaško gledal smrti v oči!«

»Molči, Fedor! Molči!« je jezno velel komisar. »Če te ne bi opravičevalo dejstvo, da si vse življenje prebil v tej zapuščeni vasi in si ostal izven velikega boljševiskega pokreta, se jaz ne bi usmilil Balte. Najbolje je, da odideš. Moji pogoji so ti znani. Izpolni jih in bodi srečen zaradi moje milosrčnosti. Če bi bile druge vasi sledile vašemu zgledu, niti eden prebivalec Balte ne bi našel usmiljenja. Sosedne vasi so k sreči ostale mirne. Vaš upor je samo izjema in njegov odmev ne bo segel do izvršilnega sveta v Moskvi. Vrni se k svojim! Konjenikom bom ukazal, naj gredo naprej. Glej, da nas ne bo pozdravil kak strel! Če pade en sam strel, je vsa vas zapisana poginu. Sicer pa zložite vaše puške na kup pri vходу v vas!«

nosti pri odobritvi prošelj za brezobrestna posojila pri obnovi vinogradov se naj poenostavijo in rešitve pospešijo. Za pobijanje cen modri galici naj se izvedejo svoječasno sprejeti sklepi o osnovanju združne tvornice za

galico. Dirži zajec je preteklo zimo napravil v vinogradih zelo veliko škodo. Vinogradniki se priključujejo akciji sadjarjev ter zahtevajo, da se zajca s spremembo lovskega zakona proglasi za nezaščiteno divjačino.

P o s v e t u

Izredna pooblastila angleške vlade. Dne 22. maja sta sprejela parlament in lordska zbornica novi zakon, ki pooblašča vlado, da izvaja popolno nadzorstvo nad osebami in vsem imetjem v Angliji. Novi zakon razširja polnomočja vladi, ki jih je ta že lani prejela z izrednimi polnomočji. Novi zakon določa, da morajo biti vladi neposredno na razpolago vsi viri, če je to potrebno za narodno obrambo. Vse osebe, njihovo delo in imetje so odslej na razpolago kralju, če je to potrebno za zagotavljanje narodne varnosti, javnega reda, uspešnega nadaljevanja vojne ali dobav, oziroma dela v korist skupnosti. To polnomočje kralju in vladi velja dve leti in obsega tudi Severno Irsko.

Proti izdajalcem v Angliji in Franciji. Takoj za zakonom o izrednih pooblastilih vladi, o katerem poročamo zgoraj, je bil sprejet na Angleškem zakon o smrtni kazni za špijo-

nažo in zakon o smrtni kazni za izdajo. Koj po sprejetju teh zakonov je odredilo notranje ministrstvo aretacijo fašističnih voditeljev Mosleya in Thompsona in še osem drugih odličnikov, na kojih stanovanjih ter na sedežu stranke so našli zelo obremenilno gradivo. Izvedeno je bilo tudi strogo nadzorstvo nad begunci iz Belgije in Holandije, od katerih so jih že več zaprli. Med begunce so se namreč pomešali neki tuji agenti, ki so na ta način prišli v Anglijo. — Na Francoskem je bila aretirana cela vrsta komunistov, ki so delovali proti državi v korist sovražniku. Ugotovljeno je, da je šla komunistična zalega sovražniku na roko celo neposredno na bojiščih.

Francija moli. Sveti oče neprestano opominja katoličane širom sveta, da molijo, naj bi bili dnevi težke preizkušnje človeštva zaradi sedanje vojne kmalu končani ter da bi zopet zasijala človeštvu zaželjena doba miru. V me-

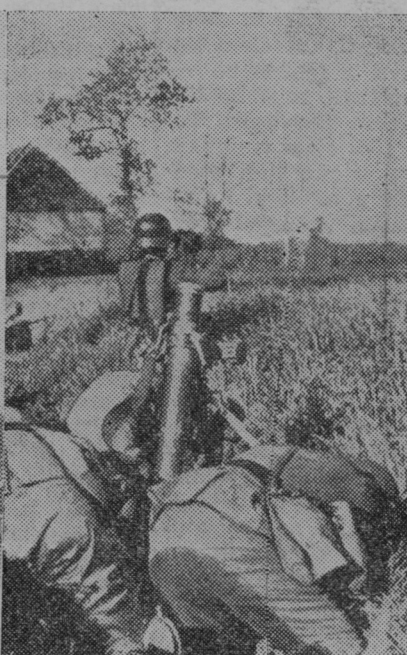
Vojnih dogodkov ne morete zasledovati brez zemljevida!

Izšla je zopet karta Evrope za 6 din. — Naročite jo v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila Maribor—Ptuj!

secu maju so se take molitve po želji papeža Pija XII. povsod vršile po katoliškem svetu. Sveti oče upa v učinkovitost teh molitev. Pri sprejemu 4000 romarjev v Vatikanu je izrazil ne samo nado, marveč tudi trdno prepričanje, da sile zlega ne bodo zmagale na svetu. V mesecu maju je tudi bilo veliko italijansko romanje v Padovi, kjer je na grobu sv. Antona molilo preko 300.000 ljudi za mir. Tudi v Franciji se v sedanjih dneh težke preizkušnje za ves narod mnogo, mnogo moli. V Parizu je bila v to svrhu slovesna služba božja, katere se je udeležila ne samo vlada po svojih zastopnikih, marveč tudi predsednik republike Lebrun s soprogo. Usodne izkušnje, ki so jih Francozi zadnje dni doživeli od brezbožniško usmerjenih sinov lastnega naroda, so jih prepričali, česa je sposoben brezbožniški materializem in marksizem. Oči Francije se obračajo navzgor, od koder pričakuje pomoč.

Zelo važno vprašanje je, kako skriti topove pred sovražnimi letalci. Slika nam kaže maskirani top

V vojni se uporablja orožje vseh vrst. Slika nam predstavlja nemški metalec granat na bojišču

Dvojčici Betka in Doroteja Adair v Kansas v Ameriki sta si tako zelo podobni, da ju profesorji ne ločijo

Na poti v šolo! Silka ne bi bila nič posebnega, če ne bi bil ta šolarček — japonski prestolonaslednik

»Tako, tako! Torej si ti tudi sovražna proti meni?«
»Jaz sem proti tebi takšna, kakršen si ti proti meni.«

Pol minute sta oba molčala. Potem se je zopet osorno obregnil:

»Ali si botre tudi povabila?«

»Ne. Saj jih ti k svojemu krstitju tudi nisi,« mu je usekala nazaj.

»Kdo ti je pomagal?«

»Nihče. — Blaž je držal otroka.«

Komaj ji je beseda ušla, se je že kesala; pa nazaj vzeti je ni več mogla.

»Tako, tako,« je zaškripal, »tega zariplega mrčnika, ki zmeraj zoper me kaj prede, si vzela za botra!«

Stopil je k vratom, jih odprl in se zadržal:

»Blaž! — Blaž! — Blaž!«

• Ni trajalo dolgo in Blaž je pricoklal po stopnicah.

»No, kaj pa je?« je vprašal na vrhu.

»Le noter stopi; boš čul, kaj je,« je zarenčal Končnik.

Ko je Blaž stopil v sobo in je vrata za seboj zaprl, je Končnik zarohnel nad njim:

»Mrcina stara, ti si si upal in si mojega otroka...«

»Jaz sem ga prosila,« mu je Tilka segla v besedo, »drugače tega ne bi bil storil.«

»Molči ti zdaj! S teboj bom potem govoril, zdaj imam s tem besedo... Lump, ali meniš, da si bo Končnik berača vzel za botra?«

»Hoho,« je vzrojil tudi Blaž. »Tebe še nikoli nisem za kaj prosil. Sem bil prej pri hiši kakor ti in sem si s poštenim delom malo nekaj prihranil, medtem ko so se drugi kar na polno usedli. Sicer pa nisem s to hišo oženjen in lahko...«

»Ne lahko, ampak moraš iz hiše,« mu je gospodar presekala besedo. »Nagnal te bom. Še danes pobaši svoje cape in se mi poberi! Plačam ti za pol leta naprej, da me ne boš mogel zaradi tega osirati.«

»Tisti denar ti pustim, ker sem ti jaz prvi odvedal.«

»Meni hlapec ne bo nič puščal in dajal. In to ti za slovo še rečem: če je fajmošter tvoje ime v krstne bukve zapisal, ga bo moral izbrisati.«

»Ha, ali misliš, da bi se jaz kaj ponašal, če bi bil s Končnikom v botrinji? Nak, še sram bi me bilo.«

»Sram?« je zavrelo v Končniku. »Zakaj? Povej!«

»Da, po resnici ti bom povedal, da boš vsaj vedel. Tvoj stari oče so bili poštenjak, tvoj oče so imeli veljavo, tebe pa nihče nima v časti.«

»Še eno mi zini zoper čast pa boš nekaj doživel!«

prvi vrsti pa tistim, ki so oslepel v starosti, ko se je težko naučiti slepčevske pisave in branja knjig v takšnem tisku. »Govoreče knjige« bodo tem slepcem gotovo olajšale enoličnost dni. Izračunali so, da je mogoče roman 200 strani spraviti na deset plošč. Z državno podporo bodo skušali izdati vsak mesec tri nove »knjige« po deset plošč.

Nove varnostne naprave na železniških prehodih. V Mehiki so se dogajale številne nesreče na železniških prehodih na ta način, da so črede živine ali tudi poedine trmaste živali prepozno zapuščale tire. Zavolje tega so uvedli nove varnostne naprave, ki so se dobro obnesle. Na vseh prehodih, kjer se lahko zgodijo takšne nesreče, so

Katoličani — enakopravni na Japonskem

Katoliška vera se je začela v 16. stol. prav lepo razvijati na Japonskem. Njen ustanovitelj je sv. Frančišek Ksaver, ki se je l. 1549. izkrcal na japonskem ozemlju. Število katoličanov je nagloma rastlo. Redovni tovariši sv. Frančiška (jezuiti) so z uspehom širili Kristusov evangelij. Od leta 1587. je začela protiakcija poganov, ki se je kmalu razvijala v najbolj krvavo preganjanje, ki je leta 1637. prenehalo, ker je krščanstvo bilo skoraj popolnoma iztrebljeno. Sredi preteklega stoletja so zopet prišli prvi misijonarji na Japonsko, ki so na svoje začudenje našli mnogo tajnih kristjanov. Misijonsko delo je dobilo večji razmah, ko je bila leta 1889. uzakonjena verska svoboda. S tem pa še ni doseglo krščanstvo v javnem življenju enakopravnosti z drugimi verami, osebito ne z vladajočima verama: z budizmom, ki je indijskega izvora, in z domačim poganskim šintoizmom (šinto = pot bogov, češčenje narave). Nedavno pa je japonski parlament sprejel zakon, ki je po njem postalo krščanstvo enakovredno budizmu in šintoizmu. Krščanstvo sedaj uživa zaščito zakona. Če kdo kristjana žali v njegovih verskih čustvih, se sme obrniti za pomoč na sodišče. Krščanska društva

so dobila pravico javnega delovanja. Cerkve in cerkvena posestva so prosta davkov. Da je prišlo do enakopravnosti krščanstva na Japonskem, je glavni razlog v delovanju katoličanov. Organizacija in udejstvovanje katoliške dobroteljske užebe občeudovanje japonskega ljudstva. Katoliškim misijonarjem se najbolj šteje v dobro, ker so prinesli na Japonsko prave kulturne dobrine. V Tokiu, glavnem mestu Japonske, deluje katoliško vseučilišče, ki ga po večini obiskujejo sinovi in hčerke budističnih in šintoističnih družin. Otroci teh družin tudi dajejo glavno število

Žepne svetilke

izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

učencev katoliških misijonskih šol. Šole, ki jih vodijo katoliške misijonske sestre, veljajo na Japonskem kot najboljše vzgojni zavodi za žensko mladino.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

83 letna mamica umrla. Pri svojem sinu Jožefu v Mariboru je preminula v visoki starosti 83 let gospa Terezija Vračko, vdova po nadučitelju Ivanu Vračku. Rajna je bila rodod od Sv. Lovrenca na Pohorju. V srečnem zakonu je rodila več otrok, od katerih so preživeli blago mamico samo štirje: Jožef, ki je hišni posestnik v Mariboru, drugi je profesor v Celju, tretji trgovec v Celju, hčerka pa je poročena v Ptuj. Iz te družine je bil tudi znani

obmejni borec rajni šentiljski župnik g. Ewald. Blagopokojna je bila vzor prave krščanske slovenske matere, ki je žrtvovala vse za najboljšo vzgojo svojih otrok. Zadnja leta svojega življenja je posvetila molitvi. Najboljši materi ostani ohranjen časten in hvaležen spomin!

Turičnikova mama na zadnji poti. Iz šmartna pri Slovenjgradcu smo prejeli: Dne 19. maja smo ob obilnem številu ljudstva spremili Turičnikovo mamo na njivo božjo k Sv. Martinu. Ko-

Na sliki vidimo ženo, hčerko in Orjaški ktp, ki predstavlja delo, vnuke najslavnejšega ameriškega iznajditelja rajnega Tom. Edisona

Orjaški ktp, ki predstavlja delo, bo krasil vhod letošnje poletne razstave v Njujorku

Nemške čete na potu na Norveško. Vojaštvo, katero je bilo ukrcano, so poučili glede rabe rešilnih pasov

Z orjaškim žerjavom nakladajo na ladjo ogromnega slona za nek živalski vrt v Evropi

postavili telefonske aparate, ki so zvezani z najbližjima čuvajnicama na obeh straneh. Preden stopi gonjač s svojo čredo na progo, mora na obe strani najprej telefonično povprašati, ali je proga prosta in da li ni pričakovati v bližnjem času vlaka. Čuvaji tako zvedo, da prehod ni prost in v najslabšem primeru vlak lahko ustavijo, če prej ne dobe telefonskega obvestila, da na progah ni več črede.

Najvišja visoka šola. V Newyorku so otvorili visoko šolo, ki svoje ime tudi dobesedno zasluži. Imenovali bi jo lahko sploh najvišjo visoko šolo. Ta visoka šola zavzema namreč zgornjih 12 nadstropij popolnoma novega, 75-nadstropnega nebotačnika. Šest dvigal je na-

»Takega človeka, ki se je s cerkvijo in duhovščino sprl, ki je s svojo ženo tak in ki svojih otrok ne da krstiti, takega nihče ne spoštuje in prav je, da ga ne.«

»Ti mrha!« je zbesnel Končnik. Ni vedel, kaj počne, z roko je nameril na hlapca.

Tedajci je skočila Tilka med nju in je hotela moža za roko prijeti. Ali roka je že mahnila in, namesto da bi zadela hlapca, je z vso silo plesnila ženi po licu. Tilka je kriknila in se sesedla na stol, z rokami si je zakrila obraz in je bridko zajokala.

Končnika je spreletel po vsem telesu mraz. Bled je bil ko smrt, od groze je bil trd in ni mogel ne besede spregovoriti. Šele ko je hlapec odbrundal iz sobe, se je zopet zganil. »Poberi se!« se je zadril za starim in zaloputnil vrata za njim. Potem se je usedel na klop in je zastrmel predse kakor brez misli. Tišino v sobi je pretresalo ihtenje ženino. Po dolgem molku je stopil k ženi in bruhnil zamolklo iz sebe:

»Po nesreči se je zgodilo — ne morem za to — nisem hotel tebe.«

Ni mu verjela in je še močneje zajokala. — Nekaj pa se je vendar zganilo v njej. Saj je vedela, da svoje nagle jeze ni znal krotiti in da je v jezi večkrat kaj storil, kar je pozneje bridko obžaloval. Žena bi mu ne bila toliko zamerila, ko bi jo bil zdaj lepo za odpuščenje prosil. Za tako besedo pa je bil preveč ponosen. Tako

se je žena, ki je bila po svoje tudi ponosna, vdajala svojih srčni bolečini, ki se ji je zdela vse huja in huja. Čez nekaj časa je vstala, roko je držala na oteklo lice in šla v sosedno otroško sobo, ne da bi moža pogledala. Mož je z nagubanim čelom strmela na dvorišče in je nekaj časa preudarjal. Potem je vzel klobuk, odropotal po stopnicah dol in dal spodaj natararici denar za Blaža. Šel je na dvorišče, požvižgal konjarju, dal spočitega konja zapreči in se je odpeljal po dolini dol, čeprav se je že mračilo.

Ponoči je Končnikovega najmlajšega otroka, ki mu je bilo šele sedem tednov, zopet prišla božjast. Nekajkrat je otročička hudo streslo, potem je revček obležal tih in bled; bil je mrtev, smrt ga je rešila trpljenja. Tilka se je bridko jokala, toda ne toliko zaradi otrokove smrti, ampak bolj zaradi tega, ker se ji je revček smilil, ko je moral v svojem kratkem življenju toliko pretrpeti.

Zdaj je bilo treba vse za pogreb pripraviti; toda očeta ni bilo doma in nihče ni vedel, kam se je odpeljal. Tilka je poslala na vse strani pošto, toda od povsod je prišel glas, da Končnika ni tam. Ko so tri dni zaman čakali, ni bilo drugega, pobiča so morali brez očeta pokopati.

Dva dni po pogrebu se je Končnik vrnil. Bil je bled in truden; v Brezju so mu bili povedali, da mu je sinček umrl.

Botrice in botri!

Vabimo vas, da za svoje birmance že sedaj kupite primerne spominke. Najbolj nerodno je na dan birme se priverjati in na hitro kupovati. Oglejte si našo bogato izbiro molitvenikov, rožnih vencev, venčkov in drugih spominskih predmetov! Najugodnejše boste kupili te predmete v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila: Maribor: Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Trg kralja Petra 6 ter v Ptuj: Slovenski trg 7.

SMEJTE SE!

Gospod Smola se pravda z gospodom Dreto in vse kaže, da bo tožbo izgubil. Odvetnik mu svetuje, naj se z nasprotnikom pobota, toda gospod Smola noče o tem poslušati niti besedice. Rajši, pravi, bi poslal sodniku zajca, velikonočno gos ali kaj podobnega.

»To bi bilo najzanesljivejše sredstvo, da bi tožbo izgubil,« pravi njegov odvetnik.

Toda dan razprave pride in gospod Smola pravdo brez težav dobi.

»No, gospod doktor, ali nisem imel prav?«

»Kaj?« vzklikne odvetnik presenečeno. »Pa vendar niste sodniku kaj poslal?«

»E, seveda sem,« se zasmeje gospod Smola, »debelo gos s pozdravom od gospoda — Drete!«

Tudi to drži

Tonček je pripeljal sosedovi Zorki zaušnico. Mama ga pokara in pravi: »Ali ne veš, da je nespozdobno tepsti žensko?«

Tonček: »Vem, a tudi jezik kazati je nespozdobno.«

Prevelika uslužnost!

MALA OZNANILA

Cenik malih oglasov.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekliči, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20cm² 1 din, do velikosti 50cm² 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravnika lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

V orglarsko šolo se sprejmejo učenci. Uprava cerkv. glazb. tečaja Vinica kraj Varaždina. 833

Krajevne zastopnike za vse zavarovalne panoge išče zavarovalnica proti fiksumu ali proviziji. Ponudbe na Anončni zavod Sax, Maribor. 832

Sprejem pastirja, šole prostega fanta. Kureš, Pobrežje, Aleksandrova 113. 835

Sprejem dve družini viničarjev, majerjev ali offerjev s po 3—4 delovnimi močmi, pridne in poštene ljudi, na dobro mesto. Javiti se pri: Ivan Preac, Ptuj, Zg. Breg 31. 829

Hlapca, starejšega, na majhno posestvo, za 150 din sprejem. Caf, Maribor-Pobrežje, Ob Dravi 1. 834

Samskega kravarja in volarja sprejme takoj oskrbništvu Noviklošter, p. Sv. Peter, Savinjska dolina. Plača po dogovoru. 842

Marljivo kmečko dekle, staro do 22 let, ki zna prati, molziti, kolesariti, sprejme 15. junija Adalbert Gusel, Maribor, Kalvarska c. 4. 843

Hlapca sprejme Kovačič, Sv. Peter pri Mariboru. 844

Hlapec, 45—55 let star, se sprejme. Plača od 100 din naprej. Marija Partlič, gostilna, Sv. Marjeta. 845

Krojaškega pomočnika sprejem takoj. Popolna oskrba v hiši. Ivan Ploj, krojač, Maribor, Koroška cesta 27. 846

Sprejme se dekleta z dežele, ki se zna voziti s kolesom. Sehazi, pekarna, Limbuš. 847

Sprejme se takoj šivilja, zmožna kavcije, ki bi pomagala v trgovini. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« Maribor pod šifro »400 din — 853«.

Kuhinjska vajenka za letovišarsko sezono se sprejme. Ponudbe s sliko in navedbo starosti na Hotel-Zanier, Sv. Pavel pri Preboldu. 850

POSESTVA:

Kupim mlin s stanovanjem na dober vodni pogon v vrednosti 90.000 din. Bližina cerkve. Ivan Maršič, Čentiba, Dolnja Lendava. 841

Majhno posestvo se da v najem. Simončič Jožef, Jablanca, Sv. Barbara pri Mariboru. 838

Hišo z vrtno in na željo njlive in gozd, pripravno za upokojenca ali obrtnika, prodaja Lovrenčič, kovač, Biš 44, Sv. Bolfenk, Slov. gor. 840

Kupim do 40.000 din majhno posestvo v Rušah, blizu cerkve. V poštev pridejo tudi Selnica, Rače, Lempah. Blagovolite javiti: Lepej, Pobrežje-Maribor, Aleksandrova cesta 122. 848

Zidan mlin na prodaj, stalna voda, nekaj posestva. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 851

Prodajam nov vinograd, klet in hišo, blizu cerkve, zibiko in šivalni stroj »Singer« cilindar čevljarški. Ravnik Anton, Vodenovo, Šmarje pri Jelšah. 849

RAZNO:

Čevljarški stroj (Hohl) poceni na prodaj: Maribor, Pobreška cesta 9. 837

Hrastove frize za parkete kupimo. Ponuditi z dopisnico na Remec Co., Kamnik. 830

Radi selitve se prodajata staro pohištvo, madrace, perilo, moška in ženska obleka, preproga, vzglavniki, rjuhe. Samo v nedeljo dopoldne! Slovenska ulica 22—I. 854

»Pri starinarju«, Koroška cesta 6, Zidanšek, kupite najceneje ostanke raznih tovarn, predpasnike, moške in ženske srajce, obleke, nogavice, platno za rjuhe, čipke, moške štofnate obleke od 250 din. 852

Združenje zidarjev v Mariboru poziva vse one zidarje, kateri so si zamenjali stare delavske knjige za nove poslovne knjižice ter še istih iz katerega koli vzroka niso prevzeli, da to čimprej storijo zavoljo reda v pisarni. Brez nove, od združenja izdane knjižice, se ne zaposli noben zidarji pomočnik. 831

Bukova drva, cepana ali okrogla, kupim. Koje Jakob, Studenci pri Mariboru, Radvanjska cesta 50. 828

Kupim sode in sadni mlin. Naslov kupca v upravi lista. 826

Prodajam radio aparate na baterije in na tok po ugodnih cenah. Vzajem tudi hranilne knjižice v račun. Gramofonske plošče itd. Agentura Pichler Philips Radio, Ptuj, Krempljeva ulica. 836

Kmetice! Najbolje zamenjate bučno seme, repico (rips) in druga oljnata semena za dobro olje v Tovarni olja, Maribor, Taborska ulica (pri mostu). 804

Cepijene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. Cenik zastoni! 114

MOSTIN za napravljanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 525

Za birmo! Vsakovrstno blago, sešite obleke, klobuke, molitvenike, rožne vence in vse potrebščine kupite najugodnejše v trgovini Slavko Senčar, Mala Nedelja. Nakup jajc, masla, putra, zabele, masti in vseh poljskih pridelkov. 782

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljše: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 738

Halo! Pomlad! Leto! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni, pristno-barvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške in ženske obleke, dežve in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poštine prosto 155 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem RAZPOŠILJALNICA KOSMOS, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

VSAKOVRSNO ZLATO IN SREBRO plačuje najdražje draguljar Ackerman K. nasl., Ptuj, Krekova. 706

MOSTIN

Mošna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poština povzete, 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjeveca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštino 26 din.

Drogerija KANC, Maribor, Slovenska ulica

Zaloga v Celju: Trg. Loibner, Kralja Petra cesta 17
Zaloga v Ptuj: Drog. Skočir, Slovenski trg 11

Za mesec junij

Vam nudimo sledeče kipe:

SRCE JEZUSOVO: visok 20 cm 65 din, 25 cm 46 in 88 din; 30 cm 40, 50 in 85 din; 40 cm 60 in 90 din; 65 cm 240 in 335 din; 90 cm 350 din; visok 1 meter 1720 in 2150 din.

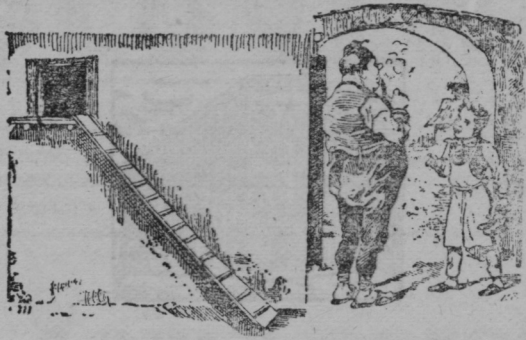
SRCE JEZUSOVO Z RAZPETIMI ROKAMI: visok 20 cm 80 din; visok 30 cm 90 in 130 din.

Pri naročilu napišite zaželjeno velikost in ceno.

Za naročila se priporoča:

Tiskarna sv. Cirila Maribor - Ptuj.

Čevljarčkova smola

Dretov vaječek je nesel Krampačevi gospodnji en par čevljev. Med vrati je srečal Krampača in ga vprašal: »So Krampačeva mati doma?«
 »Da!« je odgovoril Krampač. »Tam za vogalom so stopnice, kar pojdi v hišo!«

Saperlot,« je zagodel vaječek. »Ti pač imajo uboge stopnice! Tu si bo kdo lepega dne vrat zlomil... Marš, dolgorepec! — Ali so to sploh prave stopnice? — Seveda! Saj je možakar rekel, da za vogalom... Ampak, drugič naj raje mojster sam nese čevlje...«

»Hvala Bogu, zdaj sem zgoraj! — Marš, kurja zalega! Proč od vrat. Če ne boste tiho, vam vratove zavijem!... Smenta, ali so to vrata?!... Krampačka! Krampačka! Kje ste? Čevlje sem vam prinesel, pa ne morem noter...«

Nazadnje je prišla Krampačka od drugega vogala. Ko je zagledala vaječka, je plosknila in zaklicala:

»Jurček, kaj pa delaš v kokošnjaku?«

Cesar in muha

(Kitajska pripovedka)

Kitajski cesar Li-Ta-Ku je imel okrog svoje palače lep vrt, ki je bil poln cvetlic in sadnega drevja. Cesar je zelo ljubil svoj vrt in je imel celo četo vrtnarjev.

Nekega dne je cesar s spremstvom po svoji navadi prišel na vrt in se je ustavil pri nekem lepem drevesu. Opazil je, da se je neka muha zapletla v pajkovo mrežo. Ker je bil do vsake živalice milosrčen, je prijel muho in jo rešil.

»Leti dalje,« ji je rekel, »in pazi, da se spet ne ujameš!«

Spremljevalci so se spogledali in si mislili: »Ali cesar nima drugega dela, kakor da rešuje muhe?«

Cesar je bil vesel svojega dejanja. Šel je dalje. Spremljevalci so počasi zostali. Cesar je zavil na stransko stezo in je sedel na klopi. Zadremal je. Čez nekaj minut je zaslišal zumenje. Okrog njegovega nosu je leno letala

muha. Cesar je v polsnu zamahnil z roko in se udaril po nosu.

»Nesramna muha,« se je jezil cesar, ko je odprl oči in zagledal muho. »Zdi se mi, da sem prav tebe rešil smrti! Ali je to hvaležnost za mojo dobroto?«

V tem trenutku je zaslišal iz grma polglasen razgovor.

»Zvečer torej!« je rekel neki glas.

»Da,« je odgovoril drug glas. »Vse je v redu! O zaroti nihče ne ve, cesar pa najmanj. Ko bo zaspal, ga bomo zvezali, odnesli na dogovorjeno mesto in ga ubili...«

Cesar je vstal in tiho šel proti grmu. Skozi veje je videl dva vojaka iz svoje telesne garde.

»Muha mi je rešila življenje!« je rekel sam pri sebi.

Ko sta zarotnika odšla, se je vrnil v palačo. Spotoma so mu prišli nasproti prejšnji spremljevalci, ki so že bili v skrbeh zanj, ker ga dolgo niso našli.

Cesar je velel prvemu dvorjanu:

»Pokliči poveljnika telesne straže, nekaj mu moram povedati...«

Ko so zarotniki ponoči prišli v spalnico, da bi cesarja zvezali, so jih zvesti vojaki, ki so bili tam skriti, zgrabili in vklenjili.

Cesar je rekel zarotnikom:

»Drugič govorite bolj tiho, da vas nikdo ne bo slišal.«

SMEJTE SE!

Popravni izpit

Mesarjev sin je imel popravni izpit. Oče gre k profesorju, ki naj, bi sina pripravil na izpit. Vpraša, koliko odškodnine bo profesor za svoj trud zahteval.

Profesor mu pove, vsoto, ki se pa zdi mesarju mnogo previsoka: »Za ta denar lahko kupim že celega vola.«

Profesor: »Kar kupite ga, potem boste imeli dva!«

Dober odgovor

Dva potepuha sta šla mimo njive, na kateri je kmet sejal. Eden je posmehljivo dejal:

»Očka, le delajte, midva pa bova uživala sadove vašega dela.«

»To je zelo verjetno,« je odvrnil kmet. »Ravno sejem konopljo, iz katere bom dal pesti vrvi.«

Radovedna hišna gospodinja

»Ali si zadovoljen z novo hišno gospodinja?«

»Ne. Preveč je radovedna.«

»Radovedna? Kako to?«

»Nenehoma me izprašuje, kdaj ji bom plačal stanarino.«

Voda, največji sovražnik

Neki pesnik, ki je bil vinski bratec, je ležal na smrtni postelji. Duhovnik, ki ga je sprevidel, mu je rekel:

»Zdaj se morate izmiriti z vsemi sovražniki!«

»Dobro, dajte mi kozarec vode!«

To se podeduje

»Priatelj, nikar toliko ne pijte! Veste, da se to podeduje? Mislite vendar na svoje otroke!«

»No, vem, da se podeduje; a glejte, jaz imam osem otrok. Koliko pa pride na vsakega?!«

Poslednja volja

Ko je ležal gospod Skaza, trgovec z vinom, na smrtni postelji, je poklical k sebi svoje štiri sinove ter jim med drugim rekel: »Preden umrjem, vam moram izdati važno trgovsko skrivnost: vino se lahko dela tudi iz grozdja...«

Razlika

Janko pripoveduje doma:

»Mama, danes sem stopil nekemu gospodu na nogo.«

»No, pa si ga prosil lepo za odpuščanje?«

»Sem. Gospod je rekel, da sem priden in mi je dal dinar. In jaz sem mu stopil še na drugo nogo, toda za to mi je dal zaušnico.«

Čemu imamo ušesa?

»Pepček, čemu imamo ušesa?«

»Da vidimo, gospodična.«

»Kako to — ali se nisi zmotil?«

»No, ko bi ne imeli ušes, bi nam padala čepica čez oči...«

»Ko-ko-ko-zarci so pa dandanes res zanič — no-no-no-beden ne drži vina...«

UGANITE!

Kdo te spremlja skozi vse življenje?

(Slaba vest.)

Kdo te zmerom lovi in te nikoli ne dohiti?

(Senca.)

S čim se začenja vsak mesec?

(S črko »m«.)

Kaj je železna srajca?

(Stara navada.)

IGRAJTE SE!

Tekma

V enem kotu sobe (ali dvorišča) so razni predmeti: čevlji, klobuki, suknje, vžigalice itd. itd.

V drugem kotu pa so igralci (eden več kot je predmetov).

Na voditeljev znak vsi igralci tečejo k predmetom in vsak pograbi enega. Ker je predmetov manj, en igralec ostane brez predmeta. Ta da zalog ali izpade iz igre.

KAKŠNO STAROST DOČAKAJO?

Konj: 25—30 let

Zajec: 6—10 let

POIŠCITE!

Kje je pismonoša, ki je prinesel gospe pismo?

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gospeske-Slovenske ulice.

★
Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

★
Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

**LJUBLJANSKI
VELESEJEM**
od 1.—10. junija 1940

47. razstavna prirediteljev

600 razstavljalcev, domačih in inozemskih. — Bogato založen velesejem. — Kmetijski stroji in orodja. — Posebne razstave: Pohištvo. Avtomobili. Zaščita pred napadi iz zraka. Naša vsakdanja hrana. Zobna tehnika. Turizem.

Polovična voznina na železnici in parnikih! Na postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za 2 din. 821

Halo! Halo!

Halo! Halo!

Kmetije in posestniki!

Opozarjam vas, da zamenjate rips in vse druge vrste oljnatega semenja pod najboljšimi pogoji kakor tudi lahko kupite pri staroznanem oljnatem mlinu 827

TOMAŽ KRAJNC, oljarna v FRAMU.

OBLEKE

DR. JAVORŠEK LAH MARIBOR

Zahvala

vsem, ki ste spremili na njeni zadnji poti našo dobro, nepozabno, ljubljeno ženo, mamo, sestro, teto, gospo

POŽARNIK MARIJO, roj. POPLAS, veleposestnica, p. d. Turičnik, v Golavabuki, župnija Sv. Martin pri Slovenjem Gradcu.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo hodili kropit ter ji prinesli kot zadnji pozdrav vence in pomladansko cvetje; oč. gg. župniku in kaplanu ter pevcem za poslovilne pesmi ob grobu; šolskemu vodstvu, katero je z otroki spremilo rajnko na zadnji poti.

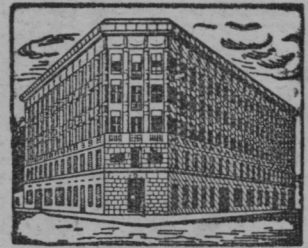
Končno zahvala vsem, ki so nas tolažili v težki uri ter spremili v tako obilnem številu našo drago rajno k večnemu počitku.

Vsem Bog povrni!

Zalujoči: mož Juri ter nedoletni otroci Marica, Gelica, Milica, Zofka — sestra Francika in brat Anton ter ostali sorodniki.

Albumi, spominske knjige

v veliki izbiri in po ugodnih cenah
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

**POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS**

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gospeska ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—